

EGY KANDALLÓBAN ÉG

Csak jönne már! csak jönne, jönne már!
hóesés, tengeri szél, napsugár,
egy hír, egy palackba zárt üzenet,
a széken oldalt hajtod a fejed,
és máris alszol, kimerült elem,
vagy sétálunk a Margitszigeten,
szokott utakon kutya fut szokott
módján úzve egy szokatlan szagot,
amely mégis ismerős, csupa jel,
réteken, kavicsutakon terel,
csak jönne már, csak jönne, egy napon
kacsákat néztünk a wörthi tavon,
kortyolgattad a söröd, Istenem! –
gondoltam, vagyis hogy nem is, hanem
aztán láttuk a tengert, mennyi kék!
próbálom felidézni sós vizét,
s már alszol, éj-függöny szemed egén,
de mit is, mire is gondoltam én?
hosszú nyár volt vagy rövid volt, a juss,
egy kandallóban ég a július.

Kornis Mihály

SÓHAJOK HÍDJA (II)

éjszaka

Érdekes szekrény: ősz van benne.
Vagy ez már a tél?

„Itt van az Úr meg az Asszony is, mindenki!” – kiabáltak a parasztok, mikor a köves útról befordult a vállalati Pobjeda, amit Apa elkunyeráltál az igazgató elvtárstól, hogy értem jöhessenek a Szolnok megyei Kishegybe. Susogtak a nyárfák, por volt. Porfelhő...

Az a porfelhő!

Meg vagyok az üldözésektől fázva.

A múlthoz való különös viszonya, e mohó érdeklődés –
mintha valami megfejthetetlen, ámbár kellemes déjà vu kínozná szüntelen.

Érezte a szüleit. „Sötétben lobogó lángok.”

Zavarban volt, lehunyta a szemét. Csókokat csücsörített a puszta légbe. Vakon, de csipőre tett kézzel vonult fel s alá, boldogságtól rémulten, szédülten... Végül nekirohant a forgószekének.

„Hol lehetnek? Mit kéne mondanom?”

Felvette a frottirköpenyét.

„Hadd mászkáljanak.”

A feje fölött vitte a családját

Mint pillekönnyű, láthatatlan leplet, ami körülfonja a testét
és lobog

magasan meghaladva őt magát, ki e fehérlő lángnyelvnek kaotikusan bizonytalan közepe csak, „egy kis kosz, pillanatnyi zavar, de éghető!” Míg ők, az Árnyak, az Anyák meg az Apák, a Szent Baldóverek, szóval a Rokonság, a Mártírok Fala – fennen lobogó kíséret...

Csend a falakon.

Holdpor.

Az Éjjel világosabb fele.

Szóval én. – – – (Ki nem vagyok én?)

Csoda a nagya minden gondolatnak!

Felállt, maga elé emelt karokkal kibotorkált a fürdőszobába, felvette a fürdőköpenyét, direkt nem gyújtott villanyt, „úgy poétikusabb”, botladozva visszamászott az íróasztalához, bekapcsolta a számítógépet, s reszketve új vázlatot írt. Eközben úgy hessegette a feje körül ödöngő kísérteteket, akárha nyár volna, ő meg dög a napon. Ihlő tetem.

„Hagyjatok, drágáim. A többit tudom.”

Vöröslő fülcimpával legyezte magát, amíg kapált.

Gyerünk, gyerünk. Ez lesz az ajándék. Megcsinálom a csontvázát, mint Isten az Ádámot, először nagyjából, csak porból és köpetből, holnaptól születik a húsa, fájdalom hegedűszó, írói tehetség satöbbi. Valamivel később eszébe jutott, hogy ma rágyújtott. S ezért, amit megírt – mindent! a jót először hónapok óta! – megsemmisítette. „Nem szabad tisztátalanul.” Pedig pontos vázlat volt az, csudás vég egy könyvhöz, fo-kozhatatlanul tiszta szerkezet...

Valaki diktálta. El kellett dobni.

Vegyed föl a kék frottirköpenyedet, súgták, nehogy megfázz!

Alig találtam meg a fürdőszobában.

Énekeltem.

– visszarohantam a szobámba.

Lebegett a köpenyem, mint egy varázslónak...

Az a lobbanás odabent! Lelke fertelmes kulisszái mögött a lángoló középpont felrobbanása, mint mag a földben, mely megnyílik sajogva, kipattan az élet nyomására...

Ti is ott lesztek. Nem mondom meg másnak, nem szabad, de mindenütt ott lesztek, ugye? Az eltört fa körül, a libegő kis lángok környékén, Manyi feje fölött, hallgatagon fálnak támaszkodva, meg a fotel karfáján is, a kéziratomon, a csillár karjain lógázva, nevetve végül, az egész család. Gáli Jóska is, ugye? Fürst Panni és Burg Tomika is... és a lánghajú Nagymamám, ez a Moira! Erzsikém és Dávid király – – –

Apa és Anya, a vállamra üljétek, olvassátok a szöveget a számba!

újak

Ez a könyv tere.

A Te hangod csipőssége, bujasága, frivolsága, sikamlóssága, nedvessége, nőisége, holdszerűsége, ismétlődései, átváltozásai, csábításai, éjjeli, álomi, varázslatos, tudattalan játéka, a kísértései, örök szüzességem, a tökéletességem, férfi-női mellbimbóm, vulvám és péniszem, a születésem, ahogyan kiveszem belőled a részem, mélyem, barlangom, anyám, koporsóm, templomom, ágyam.

Nem könnyű teret adni a szív géniusának, ennek a halálosan tiszta, életveszélyes Életnek, aki bennünk van – de csak mint laza inyben a fog. Dionüszosznak is hívhatjuk az Egyetlen Istent. Teljesen mindegy, miként nevezzük, mert csak a mi nevünk problematikus, az Övé mondhatatlan.

Ám ha a kísértések istene jó...

Ezek a hülyék, akik a szív géniusát *leírták*, metaforának, azt hiszik, hogy ájtatos (sötét) beszéd és üres retorika ennek mondani magunkat, valakinek, aki lát. Nincs látásod, mondják, csupán idézeteid vannak valakitől, aki kezdetben *látott*; őt majmolod, majom. Te vagy az Isten majma. Gyorsabban óhajtod végbevinni, így késlelteted a megváltást. Aki a maga útján idejében érkezett volna, ha te meg nem előződ. Beleszartál az üdvösségbe, mondják. Oly nehéz nem hallanom ezt a káromást, a magukig el nem értek hollózsivaját, filozófusnak mondott kutyaugatást. „Mityuska, figyelj, nincs én, és nem mondhatod, hogy horkol, mint a félkopasz partvis a sarokban, illetve mondhatod, de nem tudod, mit mondasz, az ihletnek nincs bizonyossága. Tehát mától vagy magadnak írsz, vagy pedig a Sátánnak. Haha! Szaladj le te is egy tárnába! Robotolj, törpe, mint mi, és torlaszold el a visszautat. Légy tiszta és kevés...” Légy (hasztalan) kutató. Elemző. Értő. Bah! Újraleírás-szakértő... – – – De ha én táncolni akarok, akárki is vagyok! Táncolni van kedvem, még mindig van kedvem. Rossz vagyok. Aki bennem táncolni akar, az harapni is akar: lenni. A tánchoz persze előbb ki kell pucolnom a szentélyt. Órült nehéz kipucolni a szentélyt, rendet rakni magamban, csökkennem. Újra abbahagyni a kártyázást, dohányzást, hazudozást, megmondani a feleségemnek, hogy megint szeretőm van... Te hülye – fogja kiáltani –, nem az bánt, csak

szeress! De hát nagyon szeretlek! – kiáltom, és mivel ez igaz, mind a ketten szégyelljük magunkat. Az előbb megmondtam neki, azért tudom.

Onnan tudom, kutyák, hogy megtettem!

– mint a halálraitélt igenje, mikor a kivégzőosztag parancsnoka felteszi a kérdést, hogy felkészült-e arra, ami következik –,
de ezt a választ a remény füle is hallja.

Együtt-lét a történetünk.

Amíg Rád gondolok, jelen vagy.

Ez a teremtés nem azonos az első teremtéssel, hanem válasz rá.

Ha van átélhető halál, akkor a születés az.

Mínta a születéssel túléltem volna valami robbanást
vagy szerencsétlenséget – no de milyen áron?

Elvesztettem minden tudásomat.

A tekintélyemet is.

A varázsköpenyem!

Láthatatlanná és mindenhatóvá tevő erőm.

A nagyságom.

Félelmetes fensőbbségem, melynek birtokában érinthetetlen voltam
nagy voltam –

ne kerüljessük, isten voltam.

Azt vesztettem el.

Őt vesztettem el. Elvesztettelek. Elvesztem.

És már csak

rosszkedvűen csúsztam-másztam a rács mögött, a gumilepedőn

hogy mozogjak, legalább tántorogjak

így jelezzem, hogy itt vagyok

„tessék várni!”

Főként a szájjammal kerestelek. Nyalogattam a székem csiszolt sarkát meg a párna sarkát, izlelgettem árulkodó dudoraidat, a fotelkárpit szegecseit, a stoppolófa gombját, az ágyrács gömbölyded hengerszárait, a kanalam hátsó dombját, nagyon jól tudod. Pedig nem voltál ott. Csak a jeled. Mint a csiga nyoma savanykás ízű, fekete fakérgen, vagy mint bizonytalan árnyék egy napsütötte utca bolti kirakatainak egymás mellé álmodott vászonernyői alatt. Elmosódottan tovarohanó folt egy augusztusi délután, a bűzhödve olvadozó járdán. Erőszakosan toltak épp, a nyikorgó kocsimban.

Hiába nyújtogattam a kezem...

Kellemtelen volt felriadni, tudod. Azt hittem, beléd kapaszkodva hirtelen vissza-
idézhetem az előző ezer évet, a csöndet, ezt a *butapestet*, és mindazt, ami ott történt,
de oly végtelen hosszan! Millió évek óta aludtam, milliárd Erzsébet hídon szaladoztam,
fényes ügyeim voltak, üzleteim, számtalan tükörképem, angyal barátom, játékok a szo-
ba sarkában, a Duna fekete vizén, a másnak nevezett Kossuth Lajos utcán! – – Mínta

a tárgyak és a dolgok is én lettem volna, a jókedv meg a mélabú, ez például egy Karib-tengeri nyaralóm volt, odajártam Anyuval szvingelni, napozni, Mélabúba.

Aznap, amikor befejezte a *Naphönyv* első kötetét, azt álmodta, hogy rollerezik Budán, repül, ahogy régen, jól érzi magát, de valami mókás helyen rábeszélük, hogy bújjon be egy különös gumiruhába, és fújja fel magát. Gyanús sietséggel engedelmeskedik, nem érti, miért, ám a keze rögtön tudja: hát azért, hogy önkielégíthesen valami trombitaformára összetekert ízével. Jólesett, hogy pinája van, mert ez a ruha nővé tette, a két lába között duzzadt rombuszajkak gumiból, abba nyomogatta ezt a micso-dát, nyomogatta, igen, nyögdécselve, jóllehet kínos volt ez a szabadtéri önkielégítés, mintha parancsolták volna, mégis élvezte, nyelte a nyálát, burrogott, nem nézett le, nem nézte a vétkező kezét, engedte, mozgatta, szégyellte, jaj, csak most ne nézzék, hadd nézzék! Érezte pofája malacpirosságát, orra répáját, keble bimbóját, a reszketést a lábaiban, hallotta a méhe tátozását, a sikolyos vergődést, és az egymás után következő orgazmusok árján halántéka behorpadt, ritka apályok idején pedig aggodalmasan kifehéřült, ó, baba. És amikor eszébe jutott, hogy nemsokára felébred, még gyorsan lenézett, szóval megnéztem, hogy mivel baszom magam. Feltekert szöveg volt, fűtyire emlékeztető és csecs alakú, barna fogóval. Magyar betűket látott a zsidótekeres vász-nán, zsiszgetek, mint a hangyák – – –

Ó, Irgalom Atyja, ne hagyj el, egy magyar nyelvű Haggada volt.

1949-ben születtem, záróra után.

Fényben és lármában. Kora délután. Most térek magamhoz. Az ablaka nyitva. Fém vizsgálóeszközöket mosogat valaki épp, félíg a hátunk mögött. Ott, a sarokban zörög vele, előbb is egy marékra való vacak kicsúszott a kezéből. Élesen csörren az orvosi mosogatóban. Másvalaki gyorsan és hangosan beszél. De ez mind melleleg van, az első percek tébolya elült. Heverek egy asztalon, senki se foglalkozik velem.

Egy női hang kattog, mint tú a lemezen, karmol, fülsértőn nevetnek.

A délutáni napfény.

Sárgászörős foltok úsznak a túlsó falon.

A szülészeti mütő falának és bútorainak fakó színein mélázom fáradtan.

Túl éber vagyok, agyonpiszkált, elhasznált.

Érzékeim eleven sebtájak.

Ismerem a járást.

Guggolva körbevesznek kis rajongó, félős illúziók.

Utcán lenni az első időkben program: kiszámíthatatlan végű kaland, megtiszteltetés, kiténtetés, „már az utcára is kijárok”, ahol pedig bármi történhet. Végrendelkezni se volna túlzás. Fulladozva hagyom, csak tekerd a szűrés sálat a nyakam köré, kösd be a cipőn a maslit, nyomd össze az ing kézelőjén a patentot... Zúg a fejem. Túl váratlan számomra ennyi változás: nemrég ébredtem föl – néhány éve én még nem is éltem, most meg már kapkodhatom a cipős lábaim. Megpatkolták Szamárbőr királyfi

talpát. Előbb egyik lábam rakom le az alsó lépcsőre, csak aztán állok mellé a másikkal is, és megint a balt le először, utána a jobbát, nehogy leguruljak a lépcsőközig, mint már előfordult. A legurulás nem csekélység, sikolyos katasztrófa: pillanatokra vége a világnak.

Fáj, és vérzik.

Mi az, hogy vérzik?

Hogy vérezhet?

Szép volt a rendőrcsillag, mint egy pontos munka.

(„- Úgy érdemes.”)

A Főkapitányság esti képe (1950?)

Nagyon élek, szaladunk az orvoshoz, a legborzalmasabb sejtelmek már unt vendégek a szívemben, ötven van, vagy ötvenegy:

Ingó lámpák az esti ködben.

Az úttest közepe fölé felcsomózva, mint belülről sugárzó, kalapos fejek, dróton. Nyikorognak a szélben. Nagyon sietünk, nem több, mint egy villanás az egész, csak a szemem elé került, mert épp megfordultam az apám vagy az anyám karján ülve, talán elszibbadt a fél popsim, s fejemet egy pillanatra a kulcscontja gödrébe támasztva, a talpammal meg a hasát taposva a tekintetem útjába került ez a kép. Kék csillag a fehér márvánnyal borított Rendőr-főkapitányság sötét homlokzatán. Erős szél. Üzenet. Odapillantottam, a másodperc tizedrészéig láttam csak, de nem megy ki a fejemből azóta se. Az anyám vagy az apám, valamelyikőtök, futás közben, mellékesen rám vert, ne izegjek-mozogjak, ne rugdaljam a hasad. Mellettünk zaj, forgalom, hideg szél. Mennek az emberek. Melegem van, mégis fázom. Talán láz. Hozzád bújok, a válladba kapaszkodom, öt ujjam a válltömésedbe vájom: pillanatra láttam a lüktetve pislákoló neonszillagot.

Kék csillag.

Életünk csillaga, államunk csillaga!

Ott kérdezik ki a rosszat, töviről hegyire. Távol Moszkvától, a központtól, az elvtársaktól...

Az ötvenes évek meleg volt, mint a szar.

Amiről nem szabad beszélni, arról írni szoktam.

Hasonlat: irtózatoss erejű robbanások világában aludni, hosszan-hosszan – vagy csak álmodtam? –, és az utána kialakuló csendben fölriadni, éppen a csendre talán; arra riadni, hogy

Azt se tudom, ébren vagyok-e.

„Már senki se olvas, mint tudjuk, az utolsó Háború óta felszívódtak a nemzeti nyelvek, a magyar Tábornak azonban itt maradt a hangja, mondom, csak a hangja, ez a rekedtes – a *Napkönyv* második kötetéből CD-ROM-ra mentett! – mámorhang, édeskés hangütése még ma is csábító. (A hangfiloszok közt lassan újra divat a magyar.) Tábor

korához képest gátlástalanul optimista akcentusa kész röhej! Érdemes hallgatni. Valami tanít ez az ember-kecske, azzal, ahogy alszik. Ébrenléte csúcsain is álomittasan mekeg, a forró hús pinasötétjében, a régi vacokban...”

Kétszer született. Második alkalommal felébredt. Valamivel később azonban már nem tudta, hogy igazán ébren van-e, vagy csak fekszik, alszik, és azt álmodja, hogy – ébren van.

Azon gondolkodott, hogy mi van.

„Van-e?”

Hogy ki van, tehát hogy ki volna az, aki, ha van, itt van – ez nem jelent meg benne még.

„Vagyok?”

Ez sem. Óvatos legyél. Mit látsz?

„Nem pontos.”

Mit érzel?

„Meleget érzek.”

Hát még?

„Baj. Megfoghatatlan.”

Nehéz a pillája.

Egy egész test szem.

Forróság.

Itt-lét.

A nő.

A lányok, a csajok, a fruskák. De nem, nem csak ez! Hanem, ami szüntelen izgalomban tart, és naponta hétszer megtorpant az utcán, még úszás közben is, amikor összezárt lábbal megáll a parton, a vénuszdombja feszes duzzadása a trikónadrágban. De nem csak ez! Felsőcombja bőrének fehérsége is még, a csókolni való védtelensége, combbelsejének selymes tapintású húsa. A húsa!

Egy elszabadult hajtincs, a dús kontyából, épp most...

A vége behajlik.

Az arca.

Arcán óhatatlan pír, düh pírja, sejti, hogy nézik, *ott meg ott*, pont a kincseit. Nem tehet ellene semmit. „Ez a fickó néz. Most nem takarhatom el, nem is akarom, de mit képzél. Áh!” És ezek csak az előkészületek. Még csak nézzük egymást. Ő a testével néz, ingerülten, egészen másfelé, de a válla, a hasa s persze a melle is, feszülten, odaadón...

Egy pillanat, és nem látom soha többet, ő se engem – de most még!

Leány, süldő, növendék, zsenge, jeszke, jérce, kamaszlány, leányzó, leányasszony, kisasszonyka, nagylány, fehérszemély, eladósorba került, anyányi, jóasszony, nagyasszony, nőszemély, néber, dáma, édes csillagom, álmosnyakú, macskaszemű, kerek fenekű, kecskecsőcsű isteni buksza, ijtestű, barna, hazudós, elvált, tánciskolai partner, szőke bajuszkás, nagyon baszható, sok-sok pirinyó szemölcs a nyakán, kreol bőrű, homorú a hasa, aranyvörös bozont, recés a hüvelye, párás a hónaljja, izzad a keze, hamar

unalmas, túl sok, víziló, valóságos nemi katasztrófa, apáca, őzike, nővérke, vagány csaj, hastáncos, pici pocija van, reszket a lába utána sokáig, túl hálás, sóhajtozós, művelt arc, faksznis, kölniszagot izzad, ujjnyi a bimbaja, füttyis a csiklója, lifegő vagy zászlós, őrjítő, dinnyecicis, bepisil az ágyban, durrant, nagy lábú, csikófej, angol, csak a keze izgat, libabőrös a popsija, könyvtáros, szép, de nem tudja, a pinája íze akár a szája íze, eper és vér, faragatlan gyémánt, őstehetség, kozmetikus, úgy szeret, hogy átkopognak a szomszédok, öngyilkos akarok lenni vele, satucombú Csipkerózsika, sápadt, okos, buta, mélybarna a feneke vágata, ismeri a Sein und Zeitet, nem mosakszik eleget, arc-talan, unja vagy úgy tesz, el akar kárhozni, kizárólag oldalról szeret, várkisasszony, polcos seggű, pisze, pösze, raccsol, szeplős, hűvös szájú, alamuszi, pipiske, néger, japán, csak a köldökét csókoljam, és ne kérdezzek semmit, örökösen büntudata van, frigid – frigid nő nincs! –, gyereket akar, csak baszni akar, azt hiszi, szeret, de nem biztos benne, már a padon kész van, sir, csodát vár, hattyú, szűz, aggszűz, nimfomániás – nimfomániás nő nincs! –, vasalódeszka, nekem kell levenni a szemüvegét, mézeskőcsög, égi ajándék, anyukám barátnője, óriásbébi, naiv dög, sötét szemhéjú gimnazistalány, öregedő hajasbaba, elfelejtett osztálytárs, fiatalos nagymama, sima ügy, jégsek-rény, vastag lábú osztályfőnök néni, a lányom lehetne, anyám lehetne, azt hiszi, hogy ő lesz az új feleségem, véletlenül az esete vagyok, lakó a hetedikről, világcsúnyája, hipnotizőr, profi kurva, vadóc, Nagy Anya, biszex, mutatós, de nulla, színésznő, megveszek egy pontjáért, a térde hajlatáért, érthetetlen módon mindenki kívánja, bársonyos fülű nyuszi, a melle óriási, sötétbarna udvara rücskös, málnaszin kisbimbó, márványsegg, Médeia a tökfesleges átkaival, mártír, ha megbetegszem, ápol, reggelig sose marad elvből, veszekszik kúrás közben, az apját keresi bennem, az anyján áll bosszút, a végén mindig megbocsát, olyan, mint én, titkon a farkamra sandít, elég nagy-e, azt szereti, ha hosszan basszák, kaptár, megállás nélkül élvez, soha nem élvez, mégis jó neki, rügymellű, dunyamellű, körtemellű, gumilabdacicis, Kirké a súlyos illataival, Penelopé a hamis mosolyával, túl pirulós, féltékeny, lefekszik a legjobb barátommal, nem szereti a pocakos férfiakat, mondja, de velem kivételt tesz, alacsony állású popsija van, ha belém zuhan, azonnal kidob, telefonon hívogatja a feleségem, nem szabad nézni, mikor vetkőzik, mélyen vallásos, villanyt olt, nappal is villanyt gyűjt, ellök, mikor végre orgazmusa van, átmenetnek gondol egy új szerelemhez, sose szokta megcsalni a férjét, áldott jóságú vőlegénye van, Nauszikaa a kocsisoron, borotválja a lábát, elvakarja a pattanásait, faszbolond, vénlány, megüt, ha benyúlok, a barátnőjétől halotta, hogy velem neki jó lesz, az egyetlen, akit elviselek, királynő, óvónő, mosónő, megveret a bátyja haverjaival, totálszerelmes lesz belé, aki látja. Gyógypunci.

Fi, fiú, fiúcska, írmag, sarjadék, csecsemő, fityfiritty, puttó, purdó, legényke, gyerkőc, csemete, kölyök, kamasz, tacskó, suttyó, tinédzser, fiatalember, ember, férfi, kuki, deltás, kigyúrt gyerek, szőrmók, lejár badizni, de buta farka van, úgy csókol, mintha elsősegélyt adna, azonnal rám mászik, olyan kis aranyos, gyapjas szakállá van, a mellén is, marha erős, szőrös fülű, lapátkezű, naddarab pali, olyan donjózsi, formás segge van, a keze kapásból bizalomgerjesztő, lehet vele beszélgetni is, csini hapek, csillagszemű és göndör, szeretek a hajában turkálni, torkos maci, stöpszli, egy hóhányó, már óvodáskoromban kinéztem magamnak, szép, mint a Brúsz Villisz, még Anyunak is tetszik, kimondott férjtípus, valóságos csődör, mindig rá gondolok történelemtárgyán, nem fogok hamar lefeküdni vele, jó lesz télire, pinabubus, egyszer szeretném megverni, utána lekötözni, és az összes pontját végigpuszilgatni, túl nagy fasza van, fincsi,

ahogy szorít, kicsi van neki, de folyton izgatott, türelmes kézimunkás, levarr, megcsinál, megoldja a problémáimat, jó forró a keze, jéghideg a háta, izgalmasan kopaszodik, ijesztően markáns, kisördög, hosszútávfutó, cicibolond, lelkiileg is támasz, ő a példaképe, a diplomataatáskája külön rekeszében tartja a bugyimat, igényt tart az összes bejáratomra, csak akkor vagyok nyugodt, mikor alszik, néha attól félek, csak vele fogok tudni ezután, stoppolófa-alakú a makkja, nagy lapát a nyelve, olyan érdes, csokibarna fütyije van, komolyan megható, még egy picit tanítani kell, szétnyom, állatias, röhejes, tűfarkú, romantikusan néz, nem is sejti, hogy mit érzek iránta, soha nem jut eszébe megerőszkolni, ez a kőfaszú, piti pacák, bika, aranyláncos kecske, fiatal szatír, strandon jól mutat, mindene vad és szórós, jobb, mint a konzantanárom volt, kár, hogy az albérlőnk, Apura emlékeztet, úgy rám jön a sirás, ahogy beteszik, olyan kis sértődős, kurvára szégyenlős, azt imádom benne, ahogy ül, néz és haragszik, sajnos erősen fogja őt az anyja, csúcsos fenéke van, megbolondít az a vastag szája, a bratjóméra hasonlít a teste, lepedőakrobata, a bohócom, szakácsom, piszok sármos gyerek, igazi bájgúnár, görbe a farka, félreáll neki, szélkakas-pali, már egy mosolyával kihoz a sodromból, a petefészekgyuszim se szokta zavarni, Kisherceg, elég arabos feje van, olyan tornatanár, ellenállhatatlan, pókhasú, imádom a tökkopasz fejét simcsizni, rendszeresen álmodok vele, olyan, mint egy isten, ott fogom hagyni, ahogy leszerel, kétszer áll fel neki, de ő négyszer akar, ráhajtott a bébiszitter is, összeráncolt homlokkal tesz a magáévá, zugbaszó, nagy dumás, sose veszi észre, kitől kapok lapot, libabőrös leszek, hogyha kiabál, érzem, jó apa lesz, sose lennék másé, az Edina se ismert annyira mélyen, mint ő, fáradtan jön haza, ősz a feje oldalt, hóka-mókamester, az utolsó kisfiam, miatta születtem, le is nyelem neki, ha annyira akarja, csak azért imádkozom, hogy egy napon haljunk meg. Szeretnivaló fütty.

A nők.

Szívük mélyén kevesebbnek érzik magukat egy erdei rágcslónál, de többnek az Istennél. Tudják, hogy ők a nők, a lányok, az anyókák...

Már úgy dőlnek hátra neveltükben!

Nők a jósök, amióta világ a világ.

Nők a nagy átváltozók, a szülni tudók, az egészségesek, a mérges, kábító gyümölcsök. A nedves, az éj, az éjjel úzótt mágia, az álom, a sötét, az eksztázis, amit úgy szeretek. Az istenek itala, a hétköznap, a töretlen, az ezüst, a fűzfa, a madarak, a kámpós csőrűek. Vagyis a csikló, a béka, a nyúl, és a fogyók, meg a növekvők, a hajók, az angyali segítők, a szüzek, a Máriák. Napba öltözött asszonyok, Mentők, Nemptők, Gráciák, Múzsák és nimfák. A barlang, a bimbó, a fátyol, a ház, a láda, a macska. Az urna és a vulva.

Ki mondja, ki írja ezt? Kie ez a hang, e magabiztos, rekedt motyogás?

Ez a sakáli dűnnyögés? Strici-vaker. Na és? A legjobb, ahogy baszol.

Ahogy baszлак. Ahogy baszunk.

Mi van még?

Hogy mondjam, hogyan fejezzem ki? Nem mintha ez érdekelne, tudom, de hadd mondjam, ha tehát úgy döntesz, hogy a szeretőm leszel – mert ez nálad döntés, nálam meg nyerítés –, szóval ha úgy döntesz, hogy megengeded, és a kezem benyúlhat a

szoknyád alá – ami persze tilos, tudom, hogy az, és te is tudod, de az benne a süti, hogy mégis megvalósul –

Máris remeg az orrodon a bőr, ráncosodik...
Nyulak csinálnak így.

Szájadnak lehelete – miért nem két ellet írják ezt magyarul? –, a tiltakozásod forró-langy párája – – –

Írtak már könyvet ilyen hangulatban?

Ál-Messiások nem ám ritkán, évszázadonta egyszer-egyszer tűnnek fel, hanem a népesedési ráta ritmusa szerint, úgy két másodpercenként bújnak elő a mamájukból.

Nem tapasztaltam halált. Nem is fogok, szerintem. Végtelen sokszor kecsegtettél azzal, hogy hamarosan vége – ó, iszonyat, rettenet, most jön, ami még soha nem volt! – de csak Te jöttél, mindig. Hogy haragudhattam volna a Napra, a forróságra, a percre, amely hajlékul kínálkozott?

A füledt budoár.

Ma mindenkinek megvan a maga igazsága, ellenben a halálnak, akár az életnek, semmi méltósága – csak túléljük a napokat! Hiszen nincsenek is napjaink már! Nehéz huszonnégy órát töltünk le, újra meg újra, hasonlóan ahhoz, ahogyan knédlizabáló-versenyen a háj bajnokai a knédlit falják.

Kit hová bevart a lét esője, kucorgunk. Rémületünket szüntelen rágcsálásban, remegésben, kotorékkészítésben vezetjük le.

Szóval én kezdem. Nekem kell kezdeni, végül is ezt ti nem kezdhettek. Néha elfog a gyanú, hogy azért születtem, mert tudok kezdeni, kellett már közlünk valaki, aki *kezd*. Nem jól kezd, mert jól kezdeni nem lehet, aki ezt mondja, nem kezdett még soha. A kezdés kínos úr, hiány. – – – Az utolsó mohikán, aki nemzetségük fogytán elmondja a kaddist. Becsukja az ajtót, uff, uff.

Az író.

– – –,... sose tudta, apja vagy anyja szellemét érintse-e előbb? Nem tud olyan gyorsan úszni, hogy ne szállja meg a kétség, melyikük árnya érkezett előbb az uszodába, a medence partjára, a bolond apja-e vagy a tehetséges anyja? A sas-e vagy a hattyú? Az anyját szereti jobban. Az apja van közelebb hozzá. Tör előre a vízben, mint egy pánikba esett krokodil, a dupla szemhéjú író, lehuny szemmel akarnokoskodik a műzöld hullámokban...” – – –

Akár egy bűnöző, aki a szülei házába tört be, ám anyja tetten érte: „persze hogy itt vagy, hol máshol lennél!”

Néhány hónapja, a sirjaitok felé rohanvást, a szokásos belső kapkodás közepette, vagy talán amikor már a sirod előtt álltam, Apa, lihegve, mintha randira érkeznek,

elkésve, a temetői szélben suhogó fák alatt elmosolyodtam, mert eszembe jutott, hogy biztos ti is csak most érkeztek, most búcsúzkodtok a Bejártnál, te viharosan intézkedsz, de félig máris felém fordulsz, mentegetődzve, „fiam, mondd meg, hát miért lennének ezen a mész helyen örökké, anyám, akkor te Anyukával libegj a 22/26/14-be, Erzsike Dáviddal és Fánival a végibe, én meg a Mamával most gyorsan a kövünkhöz, mindig hozzánk csörtet először ez a Pacakovács”, és ahogy felkaptam a fejem, s a semmibe meredtem, ellenőrzésképpen, úgy találtam, rám röhög a sírhelyek közti nyirkos árnyékvilág – – –

A Párizsi utca sötétsége.
Bevilágít az utcai lámpa.
Még nem tudtam a nevét...
Ott kinn, az ablakon túl morog a micsoda.
Minden.
Szikrázik a kis hamis.
Kacsingat.

Túlérve a világot, nem tudok elaludni. A rács fáját szopom, nyalogatom. Oda van nyomódva a fejem. Kinyalok a nyelvemmel, mint a bánatos tehén, múú. Halkan múú, szépen múú. Nehogy bejöjjenek! Akkor kikapok. Úszik a csillár a fejem felett. Szikrázó minyonégők, ha feloltják. De már leoltották. Mikor úgy tesznek le, hogy még égve van, rám ragyog. Lesziporkáz Anya válla mögül, amikor finoman a hátamra tesz. Aztán egy pillanatra zúr, eltakarja, rendezget, nem is tudom, lefoglal a fürdő utáni ki-melegedésem. Forrón kiáztam, elbágyadtam, végem. Hogy kerültem ide? Így tűnik fel, hogy nagyon világos van. Túlvilágos világos. Villanygyertyák, könnyező gyertyaruhában, sárgában. Nézem. Fölöttem van minden. Itt vagyok nekik kiszolgáltatva. Gurgulázó torokhangok közepette mosogattak, izgatottan lötyköltek, vicceket mondtak, bebugyoláltak egy ízébe, és jól megdörgöltek, ijedtemben visszaráhögtem, nem is ijedtemben, hanem nem tudom. Felraktak a rózsás plédre, a tükör elé. Hullámos a haja. Barna a szeme. Szeretem a hangját. Inkább ahogy hallgat. És az ujjait. Keni a lábam között, jóbe. Kék-fehér csíkos tubusból nyomja ki a krémjét.

Nagy az aggodalom.
Magam is.

Anya kezét is látom, de az más.

„Anyja kezét úgy ismerte, mint az anyja kezét.”

Az ősjét megbaszta a szél, puff. Az meg, jól megtermékenyülve, ezüsttojását az anyósa óriásölébe tojta. Összetörtem, hogy valahogy kijöjjenek. Ki is kaptam miatta, mert ezüst volt, istenem, ropogós hártyaezüst! És törékeny, mint a macesz. Ehető. Meg is ettem. Nagymamám, a Sötétség hamut sirt, belepte a szemüvegét. Vak. Nem, csak olyan homályos neki. Az égő házak.

A Gettó!

Hogy csinálta a fúvó szél?

Gyere, mama, előre, hajolj meg.
Tudod mit, ne hajolj meg, miért hajolnál meg?
Kínlódok itt, hogy – – –

Az lesz a legnehezebben ábrázolható, hogy a legszebb nő Budapesten az édesanyám volt, úgy 1939-től '45-ig. Ki hiszi el? Egy bombacsinos zsidó fiatalasszony a zsidó vérben fürdő Magyarországon, még a Karády Katalin is téged irigyelt, rólad álmodozott, mondta egy Londonból hazalátogató aggastyán rendező a minap, tudod, ki. Olyan jó volt, mikor az asztalra csapva felugrott a székéből, amikor azt kérdeztem, és mondja, de őszintén, tényleg jó színésznő volt az édesanyám? Mire majdnem felugrott az asztal tetejére, mint Berger a *Hair*-ben: micsoda? Hogy jó színésznő volt-e az anyja? A legvonzóbb actress volt, akit életemben láttam! Júliát, Ziliát, Desdemonákat kellett volna játszania! Hogy is szabad ilyet kérdeznie, fiam. Az édesanyja kellett volna legyen a magyar Katherine Hepburn, nem, annál is jobb! A mi Marlene Dietrichünk lehetett volna, ha nem jön a Hitler. Talányos volt, tudja, szexi, de művelt is, és tökéletesen beszélt angolul, franciául, németül, olaszul, spanyolul, mégse ment ki a Reinhardthoz Berlinbe, pedig hívta. Mert beleszeretett a férjébe, aki nem a maga papája volt, tudja, hanem akit megöltek, az is nagyon szép ember volt ám, a Radnóti Hölderlének nevezte, a Dunapart kávéházban ismertem meg őket, mikor a zsidótörvények miatt már kirúgták a Belpárosi Színházból, együtt voltak éjjel-nappal, úgy hívták őket, *az isteni pár*, túl korán választott férjet a mamája, mindenki őt nézte, volt benne valami őrzítő *duende*, ahogy Lorca mondja, ez volt a harmincas évek, de hát az ön édesanyjának örült pechje volt, vonzotta a bajt, a Góth-féle Színiiskolába járt, nem az Akadémiára, nem feküdt le a Csörtossal, általában kevesen ismerték. Két évet Dél-Amerikában töltött az Ács Gusztó-féle kvintettel, és mire hazajött, kitört a háború, csak a Goldmark Terem, az a nyomorú zsidószínház maradt neki, bár '45-ben Pajor azonnal szerződött a Nemzetihez, de a maga anyja hirtelen férjhez ment a Szörms Pistához, az éjszaka császárához, aki az ön születése napján kibérelte a Miami mulatót, én is ott voltam, Budapest összes kurvája jelen volt, azon a héten tartóztatták le Rajkot, édesanyukát pedig úgy rúgták ki a Nemzetiből, hogy a lába se érte a földet, oda ő különben is túl szép volt, mint egy spanyol táncosnő, mély hangú, de nagy énektudás is, plusz Apollinaire minden verse könyv nélkül. És fergegetes lábak... Mondom, túl csinos volt ő ide, túl okos, Pellért Bandi minden rendezésében le akarta vetköztetni, Kató, mondta, maga ne olvasson Sartre-t, ne legyen olyan intellektuel – eh, sok volt ő a korabeli színháznak! A tehetséges férfiak csapatban jártak utána, Gábri Zoli havonta megkérte a kezét, Tárkonyi megsértődött... Aztán mindenki el akarta felejteni rögtön. A kedves papa is borzasztó féltékeny volt, megtiltotta, hogy vidékre szerződjön, részben talán ezért csinálták magát. Kinos történet volt. Egy pompás tragika, ahogy a történelemben beletörök a foga! Mert az ön apja nem engedte, hogy színháziakkal érintkezzen, de azután viharsebesen elszegényedtek, úgyhogy '50-től '70-ig nem is hallottam róla, és csak mikor maga a Főiskolára került, akkor realizáltam, hogy a Kató még él... Bűvöletes nő volt! Akik vele voltak fiatalok, azok tudják ezt, efelől legyen nyugodt, így nyolcvankét évesen is irigylem magát, hogy az ölében ülhetett. Még rendezőkoromban is gyakran eszembe jutott, ha neki való szerepet mással játszottam, vajh mit csinálna a Kató ebben a helyzetben? Olyan hangjai voltak, olyan erős gesztusai! Áradozott az évtizedek óta Londonban élő, nyolcvankét éves színész-rendező, öreg majom. *Ez is beléd volt esve*, gondoltam.

Ki nem?

(Essünk túl rajta. Ez itt már a második kötet.)

Most se vagyok biztos benne, hogy a hullámos hajaddal kellene-e kezdenem vagy a szomorú mosolyoddal?

A szépséged.

Jól megírható viszont
hogy én lettem a fiad: a legcsúnyább férfi Magyarországon.

Megbuktam *anyából*
de talán te is megbuktál *fiúból*
már megint nem sikerült
mind a ketten megbuktunk már megint
gondoltam a haláloed napján
de még ez a *már megint* is
tisztátalan mentegetődzésnek tűnt fel
és csak loholtam hóttfehéren az egérszürke kórháziroda-folyosókon
a fejem helyén férges hús-kosár
De gondolatok furkáltak benne...
míg szórakozott velem az erőszakszervezet álmos halál-hivatala – – –

Minden el fog pusztulni, ezek a betűk sem lesznek nemsokára, de megszületésük pillanata, melynek e betűk olyképpen nyomai, mint a porban ugráló veréb karmának gyors eltűnésre ítélt rajzolata – **van**.

A történet én vagyok meg te.

Hol kezdjem a sirást?

Rába György

A DZSINN VÁLASZA

Parancsolj földi gazdám
a mélyből fölbukkanva szólt rám

Add vissza
Nem azt nem tehetem
kivánságod a harmadik utánit
elkockáztam ifjúkorod
a másodszori partot érést